

BAIX RELLEU ROMÀ EN MARBRE

Deiem un altre dia, que era de notar que entre el gran esplanall partioner de les d'ugues Rambles, i en els assoleiats suburbis levantins de la segona Roma, nostra volguda *Tarraco*, ni rastre es podia seguir de cap divinitat de la Teogonia gentilica, de cap ara, ni temple públic; pero, aleshores, fa ja bastants anys, ço es, en la nostra juvenesa, no saviem fos aflorada en l'hort del govern militar de la Plaça, l'interessantíssima peça arqueològica en marbre, reste, tal volta, de qualque tomba o monument.

D'aquesta peça, volem parlarne, amb detenció, no solament per la seva válua artística en sí, sino per no haverla, fins ara, pogut veure; troballa poc coneguda del públic docte i indocte de fora i de casa, puix que enjoia com preuat ornament el damunt d'una espléndida xemeneia en marbre *verdiglio* (Alacant) en les senyorials habitacions particulars del palau, lloc retirat o intim per a ésser admirada de tothom.

Nosaltres, en la visita d'atenció que tornárem al pundonorós i benivolgut general governador, nostre amic l'Excm. Sr. D. Maximiliá Soler, poguerem, degut a la seva amabilitat exquisita, contemplar, llarc rato, aquest baix relleu en marbre blanc, en molt bon estat de conservació que contrasta amb l'estat dels objectes arqueològics que atressora el nostre Museu Arqueològic *provincial*, la major part d'ells mutilats, ço es, amb els estralls dels temps.

Aquest preat i curiós márbre que anem a descriure, mideix 0'70 m. d'amplaria per 0'50 m. d'alsària; l'enquadra un artistic i motllurat marc en guix color groc palid, ço es, del mateix color de la patina del márbre, que li escau perfectament. Representa una forja, segurament la forja del déu Vulcá, déu de les Arts útils i del foc: a má esquerra s'hi veu la figura al nú del déu Vulcá, de marcades o hercúlees formes, sentat i en posició de repós, ço és, amb el braç dret en extensió, estirat, i la dextra apoiada en el mur que hi caixaleixa i el mall de ferro, a dugues mans (marcus),

a terra entre les cames; al fons hi apareix la boca d'un forn, potser la fornai; mes baix un poc a la dreta l'enclusa (incus) de proporcions elegantíssimes i de forma distinta de la dels gravats que il·lustren els Diccionaris arqueològics d'antigüitats romanes i gregues; i a l'extrema dreta a terra i en un recó, la pica (iacus), original *lacus* o pica a faisó de casque de soldat romá (galea), amb unes quantes sagetes dintre l'aigua; forma inconneguda que no havem observat en cap dibuix dels inspirats en texts clàssics de Plini, de Virgili, d'Ovidi, d'Horáci, etc., comentaris pràctics pel nostre esperit.

El nostre digníssim governador militar pensa, mitjançant el permís de la Superioritat, cedir el baix relleu esmentat, al nostre Museu Arqueològic, per a que tothom pugui visitar-lo; noble exemple de civisme, digne de imitarse, car això és col·laborar a la defensa del nostre patrimoni artístic, part de la nostra riquesa ciutadana.

AGUSTÍ M.ª GIBERT

CIRCULAR DE LA NUNCIATURA APOSTOLICA DE MADRID

SOBRE LAS PRECIOSIDADES HISTÓRICO-ARTÍSTICAS DE NUESTRAS IGLESIAS

(Julio-1922)

«A los eminentísimos, reverendísimos Cardenales; a los excelentísimos, y reverendísimos Arzobispos de España.

En varias ocasiones, esta Nunciatura Apostólica ha dirigido a los señores Obispos atentas circulares con el principal objeto de excitar su celo en la conservación del caudal artístico que posee la Iglesia española: Así se hizo en 11 de abril de 1911 y 21 de junio de 1914.

Como era de esperar, los señores Obispos han respondido con una solicitud y diligencia digna de todo encomio a las invitaciones de la Nunciatura, y hoy es ya raro el caso de tener que lamentar sorpresas irremediables.

Mas se Nos ha comunicado estos dias, por conducto muy respetable, la alarmante noticia de haberse organizado unos anticuarios

extranjeros, con el propósito de adquirir en las iglesias, donde las haya, pinturas murales antiguas y llevarlas al extranjero.

No se escapa a la penetración de vucencia reverendísima el peligro que esto significa para el patrimonio artístico de la Iglesia y para los intereses culturales de la nación. Ello me obliga a dirigirme a V. E., rogándole que, con toda urgencia, se tomen medidas eficaces, que pongan al abrigo de todo riesgo los tesoros de arte retrospectivo que posee la Iglesia de España.

Para que ninguno sea sorprendido en su buena fe, ni bajo ningún pretexto por los procedimientos técnicos especiales que suelen usar estos anticuarios, conviene recordar a todos los que están al frente de alguna iglesia o casa religiosa la severidad de las leyes eclesiásticas en esta materia.

Conviene que sepan que todos los objetos de mérito histórico o valor artístico, CUALQUIERA QUE SEA SU JUSTIPRECIO EN VENTA, vienen comprendidos en el Derecho bajo la denominación de *res pretiosae* y éstas no pueden enajenarse sin la autorización de la Santa Sede, según prescriben los canones 543, 1; 1.281, 31, y 1.532, 1.

Espero pues, E. R. de su actividad y reconocido celo, que por el prestigio de la Iglesia y de España, sin pérdida de tiempo, dirigirá un oficio de alerta a los señores Obispos Sufragáneos, para que ellos a su vez tomen las medidas que crean más conducentes a evitar posibles enajenaciones, gravemente sancionadas por la Iglesia en el canon 2.347.

Si en algún caso particular, por circunstancias especiales, hubiera razones que aconsejaran la enajenación de algún objeto de arte antiguo, pueden los Rvdmos. Ordinarios exponer estas razones y aquellas circunstancias a esta Nunciatura, que ella proveerá lo más conveniente al bien de la Iglesia y al honor y prestigio culturales de la nación española.

Con esta ocasión me es muy grato reiterarme a V. E. Rvdma. mis profundos sentimientos de respeto y alta estima —Federico Tedeschini, Nuncio Apostólico, rubricado.▶

EFEMÉRIDES TARRAGONINES

61. D'ART ESCULPTORIC.—A mitjan Juliol, a proposta del Sr. Alvarez de Sotomayor, director del Museu del Prado, y del president de la Junta del Patronat d'Art Modern Sr. La Cierva, i dels vocals Srs. Benlliure, Blay, Perez de Ayala i Marqués de Montero, mitjançant la consignació de 00'000 pesetas en ambdues Cambres aprovada, l'Estat adquirí, amb destí al Museu Nacional, la maqueta en guix del grup escultori de Juli Antoni.

62. PORTADA ROMANICA DEL MIRAGLE.—A petició de la Junta de la Casa de Beneficencia, el nostre Ajuntament, en sessió del 24 de Juliol, li ha cedit la portada romànica del Miragle per a ésser bastida, en aprofitament, a la cara Sur de l'esmentat edifici benèfic de la nostra ciutat, les pesses de la qual fóren extretes de entre les runes, a primera de l'últim Juny.

63. NOVA CONSTRUCCIÓ.—Al saló consistorial de l'Ajuntament han sigut firmades, al 8 d'Agost, tres escriptures de compra dels solars on ha de construir-s'hi la projectada Fàbrica de Tabacs.

64. NECROLOGICA.—Soptadament, al matí del 10 d'Agost, morí, a l'edat de 53 anys, l'advocat tarragoní i Consoci nostre, D. Ramón Morera Bové, ex-regidor de la ciutat, tresorer del Col·legi d'advocats i Oficial Major actualment de la nostra Diputació. Estava inscrit soci de número de la R. S. Arqueològica desde el Janer de 1901.—R. I. P.

65. NOVA CONFRARIA.—La data del 1922 serà marcada sempre més en l'història del culte i devoció del nostre poble al tarragonenc martre Sant Magí, no sols per les millores materials, enguany efectuades, pels donatius de caràcter litúrgic rebuts i per situar-se a les envistes d'un pla de restauració de la Capella-Ermitori de la ciutat, sino per haver-hi sigut instituïda la nova Confraria de Sant Magí, amb que l'actual Administrador R. A. Prenafeta intenta assegurar l'esplendor del culte al Sant tarragoní.

66. † MORT DEL MESTRE PEDRELL.—En ple migdia del 19 d'Agost morí cristianament a Barcelona als 81 anys de edat, l'egregi i venerable Mestre Felip Pedrell, glòria de Catalunya i del món musical. Consignem aquí son traspass a tall de respectuós homenatge a l'il·lustre investigador de l'arqueologia musical, a l'apòstol de la polifonia sacra i enamorat de sa eclesiàstica tradició i magnificències i al home de gran Mestratge en l'art suprem i diví, mestre veritable d'una llegió de deixebles i autor d'obres de perdurable valor.

Consignem aquí, demés, la defunció del Mestre Pedrell per haver sigut, en sa humil joventut, pensionat per la nostra Diputació Provincial (1876) com a fill de les germanes terres de Tortosa, l'aprofitament i nom del qual han retornat en un cent per ú l'adjutori de l'esmentada entitat.

¡Descansi en la pau del Senyor l'honorable musicograff!

67. CAMP DE SPORTS.—A la tarde del 20 de Agost, amb assistència de les autoritats locals, fou inaugurat i beneït el Camp de Sports que'l Club Gimnàstic de la ciutat ha bastit en les nostres afores de ponent,

ESTAMPA EDITORIAL TARRAGONA, S. A.